

Merak Ettikleriniz

merak.ettikleriniz@tubitak.gov.tr

Resimdeki Gözler Neden Bizi Takip Eder?

Pınar Dündar

Ressamlar perspektif tekniğini keşfedene kadar nesnelerin birbirlerine uzaklıklarını yansıtmak için yükseklik ve genişlikten faydalanıyordu. Tıpkı Eski Mısır dönemine ait resimlerde olduğu gibi. Ancak perspektif kullanılmaya başlandıktan sonra resimlere derinlik verme tekniği değişti. Rayların uzayıp gittiğini göstermek için tek bir noktada birleşiyor gibi birbirlerine yaklaştırarak çizmek bunun bir örneği. Resimde derinliği sağlayan diğer bileşenler ise ışık ve gölge. Resimde bir ışık kaynağı varsa, daha karanlık olan nesnelerin ışıktan daha uzakta olduğunu anlarız.

Ressamlar perspektifle birlikte ışık ve gölge oyunlarını kullanarak resimlerin sanki gerçekmiş gibi görünmesini sağlar. Oysa ki üzerine resim yapılan yüzey iki boyutludur. Diğer bir ifadeyle üç boyutlu dünya iki boyutlu kâğıt üzerine aktarılır ve bu yapılırken optik bir yanılsama yaratılır. Resimde kullanılan ışık, gölge ve perspektif sabittir. Yani ressam doğrudan karşıya bakan birini çizdiğinde siz hangi açıdan bakarsanız bakın resimdeki kişiyi tam karşınızdaymış gibi görür, onun size baktığını düşünürsünüz. Ancak aynı şeyi karşınızda gerçek bir insan varken denediğinizde resimdeki bu yanılsama gerçekleşmez. Örneğin bir arkadaşınızdan sabit durmasını ve hep karşıya bakmasını isteyin. Siz de bu sırada konumunuzu sürekli değiştirerek onun gözlerine bakın. Resimde yaşadığınız durum gerçekleşmiyor değil mi? Bunun nedeni üç boyutlu bir görüntüye bakıyor olmanız ve resimdeki sabitliğin aksine siz konumunuzu değiştirdikçe perspektif, ışık ve gölgenin de değişiyor olmasıdır.

Anne-Louis Girodet'in
Madame Jacques-Louis-Étienne Reizet tablosu.

Kaynaklar

<https://entertainment.howstuffworks.com/arts/artwork/eyes-in-painting-follow1.htm>
https://www.eurekalert.org/pub_releases/2004-09/osu-srw092004.php